

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19
בקשה מס' 60

לפני כבוד סגן הנשיא חגי ברנר

בעניין: חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018

ובעניין: עיזבון המנוח אמיל בינטר ז"ל (בחדלות פירעון) עיזבון המנוח

ובעניין: 1. Ligon 159 Pty Ltd (In Liquidation) 2. Binqlf Finances Pty Ltd (In Liquidation)
החברות שבפירוק

ובעניין: John Sheahan, בתפקידו כנאמן לנכסי החייב ומפרק משותף של החברות שבפירוק

בעל התפקיד הזר ע"י ב"כ עוה"ד ליאור דגן ועוה"ד נדב שפר

ובעניין: הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי
הממונה ע"י ב"כ עוה"ד כלנית הרמלין-וגר ועוה"ד שרון קשפיץ

ה ח ל ט ה

בעניין בקשה מטעם הממונה לתשלום אגרת השגחה מ-22.1.2023

מבוא

- האם ניתן לגבות אגרת השגחה לטובת הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי (להלן: "הממונה") בהליך אשר הוכר בישראל כהליך חדלות פירעון זר? זו השאלה הטעונה הכרעה במקרה דנן.
- לפניי בקשה של הממונה להורות לבעל תפקיד זר לשלם לו אגרת השגחה בגין הליכי פירוק ופשיטת הרגל המתנהלים באוסטרליה, ואשר הוכרו על ידי בית משפט זה כהליך זר עיקרי.
- ביום 3.10.2019 הגישו מר John Sheahan ומר Ian Lock (להלן: "בעלי התפקיד הזרים"), ככובעים כמפרקיהם של 12 חברות אוסטרליות, בקשות להכרה בהליכי הפירוק של אותן החברות המתנהלים בבתי המשפט המוסמכים באוסטרליה כהליך זר עיקרי, וזאת בהתאם לפרוצדורה הקבועה בפרק ג' לחלק ט' לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 (להלן: "חוק חדלות פירעון").
- באותו היום ניתנו על ידי צווי הכרה כמבוקש. ביום 20.10.2020 נדחתה בקשתם של בני משפחת בינטר, שהיו נושאי משרה ובעלי מניות בקונצרן החברות, לביטולם של צווי ההכרה ביחס לחלק מן החברות.

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19
בקשה מס' 60

5. ביום 19.10.2020 הגישו בעלי התפקיד הזרים, הפעם בכובעם כנאמנים בפשיטת רגלו של עיזבון המנוח אמיל בינטר ז"ל, בקשה למתן צו הכרה כהליך זר עיקרי ביחס להליך פשיטת הרגל האמור המתנהל בבית המשפט הפדרלי באוסטרליה לפי פקודת פשיטת הרגל האוסטרלית. בהחלטתי מיום 18.1.2021 ניתן צו הכרה כמבוקש.
6. מאז ניתנו צווי ההכרה, נוהלו מספר הליכים בבית משפט זה, לבקשת בעלי התפקיד הזרים, אשר הצריכו בין היתר את מעורבותו של הממונה.
7. ביום 17.2.2022 אושר הסכם פשרה בין בעל התפקיד הזר Mr John Sheahan (לאחר שבעל התפקיד הזר הנוסף שוחרר מתפקידו) ובין משפחת בינטר, שסילק את המחלוקות בין הצדדים. ביום 8.11.2022, ועם תשלום סכום הפשרה, נמחקו בקשות למתן הוראות שהוגשו נגד בני משפחת בינטר.

בקשת הממונה

8. ביום 22.1.2023 הוגשה הבקשה שלפניי לתשלום אגרת השגחה, המתבססת על הוראות תקנה 5 לתקנות חדלות פירעון ושיקום כלכלי (אגרות), התשע"ט-2019 (להלן: "תקנות האגרות").
9. בבקשתו טוען הממונה כי לפי הדין הוא זכאי לתשלום בשיעור של 20% משכר הטרחה של הנאמן המשולם בהליך חדלות פירעון מתוך נכסי קופת הנשייה. הממונה הדגיש כי הטיפול בתיקי הפירוק ופשיטת הרגל מושא ההליך דגן נמשך למעלה משנתיים והצריך טיפול אינטנסיבי מטעמו, לרבות התייצבות בדיונים רבים והגשת עמדות בכל הבקשות שהוגשו במסגרת ההליכים, אשר כללו בין היתר התייחסות לסוגיות משפטיות חדשניות ומורכבות. נטען כי אף על פי שבהליכים דגן לא ביקשו בעלי התפקיד הזרים שבית המשפט הישראלי יפסוק את שכרם, הרי שיש לערוך חישוב רעיוני בנוגע לשאלה מהו השכר הראוי שהיה מגיע לבעלי התפקיד הזרים אילו היו מגישים בקשה כאמור, ולגזור מכך את אגרת ההשגחה.

תגובתו של John Sheahan ("בעל התפקיד הזר")

10. בעל התפקיד הזר טוען שיש לדחות את בקשת הממונה. לדבריו, מדובר בבקשה תקדימית וחסרת יסוד בה הממונה מבקש לחייב קופת נשייה זרה בתשלום אגרה, ללא כל בסיס חוקי, בגין הליכים המתנהלים באוסטרליה לפי הדין האוסטרלי.
11. בראש ובראשונה נטען כי בענייניו אין כלל תחולה לתקנה 5 לתקנות האגרות, היות ובית משפט זה לא פסק מעולם שכר טרחה לבעל התפקיד הזר, מאחר ושכרו נקבע על ידי מערך הדינים האוסטרלי בערכאות המוסמכות שם. כמו כן, בעל התפקיד הזר לא התמנה לתפקידו במסגרת הליך המתנהל לפי חוק חדלות פירעון, אלא על ידי בתי המשפט האוסטרליים, ובית המשפט הישראלי רק הכיר בתפקידו זה ובהליכים הזרים. אוסטרליה היא איפוא "מדינת

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19

בקשה מס' 60

האם" של ההליכים הזרים ובית המשפט האוסטרלי משמש כערכאת העל המנהלת והמפקחת על בעל התפקיד הזר, ורק הוא רשאי ומוסמך לחייב בעל תפקיד שמונה על ידו בתשלום כספים מתוך קופת הנשייה הזרה. לכן, אף אם בית משפט זה יורה לבעל התפקיד הזר לשלם אגרת השגחה, הרי שהוא לא יוכל לבצע החלטה זו בפועל בלא אישור מבית המשפט האוסטרלי. עוד נטען כי לשיטת הממונה בעל התפקיד הזר יקבל את שכרו בהתאם לדין האוסטרלי, ואילו הממונה יהא זכאי לאגרת השגחה לפי הדין הישראלי. לטענת בעל התפקיד הזר מדובר בפרשנות מרחיקת לכת ובלתי סבירה שאינה מתיישבת עם הוראות תקנה 5 לתקנות האגרות.

12. עוד נטען על ידי בעל התפקיד הזר כי בקשת הממונה חותרת תחת העקרונות שביסוד חלק ט' לחוק חדלות פירעון שעיקרו בשיתוף פעולה וסיוע מירבי בין מדינות בכל הנוגע להליכי חדלות פירעון בין-לאומיים. נטען כי מדינת ישראל לא רשאית ואינה יכולה לחרוג מן הכללים ולהטיל אגרת השגחה על בעלי תפקיד זרים המבקשים סיוע ממדינת ישראל ביחס להליך חדלות פירעון בין-לאומי, ובוודאי כאשר אין לכך בסיס שבדין. בהקשר זה נטען כי היעדרות לבקשה עשויה להוביל להתנגשות סמכויות בין בית המשפט האוסטרלי לבין בית המשפט הישראלי, כאשר האחרון משמש כערכאה זרה המסייעת לערכאות באוסטרליה בהן מתנהלים הליכי חדלות הפירעון העיקריים. משכך, קבלת הבקשה עלולה לפגוע פגיעה קשה בכללי נימוס בין-לאומיים ובעיקרון כיבוד הערכאות הזרות ולהוביל לשיבוש המוסד הרעיוני בדבר שיתופי פעולה בין-לאומיים בהליכי חדלות פירעון חוצי-גבולות. חיוב בעל תפקיד זר או רשות מוסמכת זרה בתשלום אגרת השגחה עלול להרתיעם מלפנות למדינת ישראל לשם קבלת סיוע בין-לאומי ובכך לחתור תחת עיקרון שיתוף הפעולה המתחייב מהוראות חלק ט' לחוק חדלות פירעון. עוד נטען כי הסיוע שניתן על ידי הרשות המוסמכת בישראל, לרבות הממונה, הינו כנגד סיוע הדדי וקבלת שיתוף פעולה מרשויות מוסמכות זרות כאשר בעלי התפקיד שהתמנו בישראל פונים בבקשות הכרה דומות באותן מדינות.

13. בעל התפקיד הזר מוסיף וטוען כי הממונה, ככל רשות ציבורית בישראל, כפוף לעיקרון חוקיות המנהל, לפיו אין לו לשלטון אלא מה שהחוק מקנה לו. בענין דגן אין שום הוראה חוקית המחייבת קופת נשייה זרה לבצע תשלום אגרת השגחה לממונה. לא נקבע כך במסגרת הוראות חלק ט' לחוק חדלות פירעון, וגם תקנה 5 לתקנות האגרות לא מסמיכה באופן מפורש הטלת חיוב כזה, אלא רק כאשר מדובר על בעל תפקיד שמונה על ידי בית המשפט בישראל ועל קופת נשייה במסגרת הליך שנפתח בישראל. לכן, ובהיעדר הסמכה מפורשת, לא ניתן להיעתר לבקשת הממונה.

14. לבסוף, נטען כי על פי הדין האוסטרלי, הן הליכי פשיטת רגל והן הליכי פירוק חברות מחויבים בתשלומים שונים המוטלים על קופת הנשייה בגין ניהול הליכים אלו לטובת מדינת אוסטרליה. בענייננו, בגין מימוש הנכסים בהליך פשיטת הרגל של עיזבון המנוח בוצע זה מכבר תשלום לממשלת אוסטרליה בסך של כמיליון דולר אוסטרלי (לפי שיעור של 7% מסכום

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19
ב ק ש ה מ ס ' 60

המימוש). אי לכך, כל תשלום נוסף למדינת ישראל יהווה תשלום בכפל ופגיעה בקופת הנשייה האוסטרלית פעמיים – הן בגין תשלומי חובה למדינת אוסטרליה, והן בגין תשלומי חובה לממונה הישראלי.

תשובת הממונה

15. הממונה חוזר וטוען כי תקנה 5 לתקנות האגרות חלה בענייננו מאחר וההליך מתנהל בהתאם לחוק חדלות הפירעון הישראלי, לפי חלק ט' לחוק האמור. הכספים שהתקבלו במסגרת ההליך בישראל, הם כספים אשר מגיעים לקופת הנשייה בהתאם לסעיף 216 לחוק חדלות פירעון. מדובר בכספים שנתקבלו כתוצאה מניהול ההליכים בישראל ואשר משקפים את ערך הנכסים של בני משפחת בינטר והחברות שלהם בישראל, אשר הועברו לקופת הנשייה הכללית האוסטרלית. בנוסף, בעל התפקיד הזר אמנם לא התמנה כנאמן לפי חלק ב' או חלק ג' לחוק חדלות פירעון, אך הוא התמנה בישראל לפי הליך שנפתח מכח חלק ט' לחוק זה. כל פרשנות אחרת אינה הגיונית ומאיינת את סמכותו של בעל התפקיד הזר לפעול בשטחי מדינת ישראל. בהקשר זה תוהה הממונה באיזו סמכות ניהל בעל התפקיד הזר את ההליכים בישראל, לרבות קיום חקירות וניסיון התחקות אחר נכסי החברות ונכסי משפחת בינטר.

16. לעמדת הממונה, חוק חדלות פירעון מסמך במפורש את בית המשפט בישראל להפעיל את סמכותו לפי החוק הישראלי, גם בהליכים המתנהלים מכח חלק ט' לחוק חדלות פירעון, ולפיכך יש לשלם לממונה אגרת השגחה כדין.

17. הממונה טוען עוד כי בעלי דין זרים נדרשים לשלם אגרות ומיסים במדינה בה הם מתנהלים. למשל, במימוש נכסי נדל"ן בישראל נדרש בעל תפקיד זר לשלם את היטלי המיסים החלים על נכס המקרקעין, ובדומה אילו היה מנהל חשבון בנק בישראל, היה עליו לשלם את האגרות החלות בניהול חשבון שכזה בהתאם. עוד נטען כי ענין זה נקבע גם בחוק לדוגמה להסדרת הליכי חדלות פירעון בין-לאומיים (Model law on Cross-Border Insolvency) (להלן: "חוק המודל"), עליו מתבסס חלק ט' לחוק חדלות פירעון. שם נקבע בסעיף 21(2) כי יש לוודא שהחובות המקומיים ישולמו לגורמים המתאימים, ואין להעביר כספים לבעל התפקיד לפני שיעשה כן. אף בהתאם לדברי ההסבר לחוק המודל הובהר כי בטרם מועברים כספים לבעל התפקיד יש להגן על האינטרסים המקומיים ועל הנושים המקומיים בטרם יועברו הכספים, מה שתומך בתשלום אגרת ההשגחה לממונה בהליך זה.

18. לדידו של הממונה, אי-תשלום האגרה יפגע בעיקרון השוויון בין בעל התפקיד הזר לבין בעל התפקיד המקומי. בפסיקה כבר נקבע כי בעל התפקיד הזר זכאי לאותן הזכויות של בעל התפקיד המקומי. לפיכך, כך נטען, יש להחיל עליו גם את אותן החובות החלות על הנאמן הישראלי, לרבות תשלום אגרת ההשגחה. מרגע מתן צו ההכרה בהליך הזר, משמש בעל

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19
ב ק ש ה מ ס ' 60

התפקיד הזר כמפרק או נאמן לכל דבר וענין. אי תשלום אגרת השגחה מעניק יתרון לבעל התפקיד הזר ומפלה את בעל התפקיד הישראלי לרעה.

19. הממונה מוסיף וטוען כי מבחינת כללי הנימוס הבין-לאומיים, אין זה ראוי כי בעל התפקיד הזר יתחמק מתשלום אגרת השגחה. התקבולים שהתקבלו לתיק האוסטרלי הינם תוצאה של הליכים משפטיים אינטנסיביים שנוהלו בישראל בסיועו של בית המשפט והממונה, ויש לשלם אגרה מתאימה בעבור טיפול זה.

20. הממונה טוען כי הוא אינו דורש אגרה בגין כספי קופת הנשייה שלא הגיעו במישרין כתוצאה מהפעילות בישראל, אלא רק מתוך הכספים שבעל התפקיד הזר היה אמור לקבל כתוצאה מגבייתם בישראל בלבד. לכן, טענת בעל התפקיד הזר בדבר כפל התשלום אינה יכולה לעמוד. מכל מקום טוען הממונה כי מדובר בסכום מידתי ביותר וכי לא מדובר באגרת השגחה אשר הינה נגזרת משכר החלוקה אשר הינה מטבעה גבוהה יותר.

21. לחלופין, טוען הממונה כי אף אם טענותיו לא תתקבלנה, הרי שהוא יעתור בבקשה לתשלום הוצאותיו בהליך דנן בהתאם להוראות תקנה 148 לתקנות חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ט-2019 (להלן: "תקנות חדלות פירעון").

דיון והכרעה

22. לאחר עיון בטענות הצדדים בכתב ובעל פה באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות, שכן דרישת הממונה עומדת הן בניגוד לשונה של תקנה 5 לתקנות האגרות והן בניגוד לעקרון חוקיות המנהל, לפיו הרשות רשאית לגבות מסים, אגרות והיטלים אך ורק אם הוסמכה לכך בחוק או מכוחו. הסמכה כזו אינה קיימת כאן, והכל כפי שיפורט בהמשך הדברים.

23. בפתח הדברים נזכיר כי אגרת השגחה נגזרת לעולם מתוך שכרו של בעל התפקיד שמונה על ידי בית המשפט, שכן תקנה 5 לתקנות האגרות קובעת כי "בעד ניהול הליכים לפי החוק ישולם מנכסי קופת הנשייה לממונה סכום השווה לשיעור של עשרים אחוזים משכר הטרחה של נאמן או מנהל ההסדר, לפי העניין, שמונו בהליך כאמור; בעד ניהול הליכים המתנהלים לפני רשם ההוצאה לפועל ישולם הסכום האמור למערכת ההוצאה לפועל." פשיטא כי בלא זכאות לשכר, גם אין זכאות לאגרת השגחה (פר"ק (מחוזי ת"א) 1922/83 אברהם ג'יאן נ' כונס נכסים רשמי תל אביב, בפסקה 35 (נבו 2.5.2021)). במקרה דנן, הממונה לא הצביע על סכום קונקרטי אותו הוא מבקש לגבות מקופת הנשייה הזרה מן הסיבה הפשוטה שבעל התפקיד הזר לא הגיש בקשה לפסיקת שכר טרחתו, וממילא לא נוצר בסיס שממנו נגזרת אגרת ההשגחה. הממונה רק ציין בבקשתו כי יש לערוך חישוב רעיוני בדבר סכום שכר הטרחה לו היה זכאי בעל התפקיד הזר אילו היה מגיש בקשה כזו. הממונה גם לא הציג ראשיתו של מתווה לפיו יש לחשב את שכר הטרחה "הרעיוני" ממנו תיגזר האגרה

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19
ב ק ש ה מ ס ' 60

המבוקשת. על כן, כבר מחמת טעם זה ניתן היה לדחות על הסף את בקשת הממונה. ברם, בשל חשיבותה של השאלה העקרונית המתעוררת כאן, נדון בבקשה לגופו של ענין.

24. נפתח באקדמת מילין קצרה באשר לטבעו ואופיו של ההליך שבפניי. תיק זה הוא הליך חדלות הפירעון הזר הראשון שהוגש בישראל לפי חלק ט' לחוק חדלות פירעון. חדלות פירעון בין-לאומית (Cross-Border Insolvency), הינה הגדרה המאגדת בתוכה מקרים שבהם חלק מהשחקנים או מהנכסים הנדונים במסגרת הליך חדלות הפירעון מצויים מחוץ לגבולותיה הטריטוריאליים של מדינה אחת (רע"א 8066/22 **וסלין פיוביץ' נ' עוה"ד ליאור דגן, נאמן לנכסי החייב**, בפסקה 16 לפסק דינו של השופט ע' גרוסקופף (נבו 5.3.2023)). במסגרת בקשה 11 בתיק זה עמדתי על כך שחלק ט' לחוק חדלות פירעון מעגן הסדר מיוחד שתכליתו הגברת היעילות בהתמודדות עם הליכי חדלות פירעון בין-לאומיים ועידוד שיתוף פעולה של הרשויות המוסמכות בישראל עם מקבילותיהן במדינות העולם (חדל"ת (מחוזי ת"א) 5936-10-19 **גרדה בינטר נ' הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי**, בפסקה 9 (נבו 20.5.2020); ראו גם את החלטתי בחדל"ת (מחוזי ת"א) 68916-12-19 **OOO BE ASH BEHA (בפירוק) נ' תדביק-פק בע"מ**, בפסקה 8 (נבו 24.11.2020)). הוראות חלק ט' לחוק חדלות פירעון אימצו במידה רבה את הוראות חוק המודל אשר גובש על ידי ועדה מטעם האו"ם בשנת 1997 (United Nations Commission on International Trade Law) שמטרתו יצירת מסגרת אחידה לניהול הליכי חדלות פירעון חוצי-גבולות באמצעות פריסתם של מנגנונים יעילים לשיתוף פעולה משפטי בין רשויות מדינות שונות ברחבי הגלובוס (ראו דברי הסבר להצעת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ו-2016, ה"ח 593, 743-744 (להלן: **"דברי ההסבר"**); ע"א 1297/11 **מרטין לוינ' נ' רו"ח אהרון זוהר**, בפסקה 17 (נבו 29.12.2013); רע"א 9071/20 **OOO BE ASH BEHA - מפרק החברה מר פינצ'וק סרגיי נ' תדביק-פק בע"מ**, בפסקה 16 (נבו 12.4.2021) (להלן: **"תדביק"**); סיליה וסרשטיין פסברג **משפט בין-לאומי פרטי** כרך ב 1303-1302 (2013)).

25. באספקלריה זו עלינו לבחון את בקשת הממונה. אגרת ההשגחה משולמת בגין שירותיו של הממונה כרשות ציבורית. סעיף 268 לחוק חדלות פירעון קובע כי **"תפקידו של הממונה לפעול לשמירת התקינות, היעילות וההגינות של הליכים לפי חוק זה ולשמירת האינטרס הציבורי בהליכים אלה"**. הממונה אמון על האינטרסים של הנושים לסוגיהם, אשר פעמים רבות אינם לוקחים חלק פעיל בהליכי חדלות הפירעון וקולם אינו נשמע, כך שהממונה הוא בבחינת **"אביהם של אלמנות ויתומים"** (ורדה אלשיך וגדעון אורבך **הקפאת הליכים – הלכה למעשה** 47 (מהדורה שנייה 2010). ראו גם את דברי ההסבר, בעמ' 735).

תפקידי הממונה רבים ומגוונים והם שזורים לכל אורכו של חוק חדלות פירעון: לצד בית המשפט, הממונה הוא גורם המפקח על בעלי התפקיד, בין היתר באמצעות סמכות לדרוש מהם מידע, לחקור את התנהלותם ולפקח על רישומיהם (סעיפים 273-275); הממונה גם

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19

בקשה מס' 60

מוסמך לבדוק את נסיבות חדלות הפירעון של היחיד או התאגיד (סעיף 271); כמו כן, הממונה נמנה על חברי הועדה הציבורית לגיבוש רשימת הנאמנים אשר מתוכה ממליץ הממונה לבית המשפט על מועמדים לתפקיד הנאמן בהליכי חדלות הפירעון של תאגידים, ומתוכה הוא ממנה נאמנים בהליכי חדלות פירעון של יחידים (סעיפים 33, 37, 125-126); הממונה אף אחראי לטיפול בבקשות של יחידים לצו לפתיחת הליכים שסך חובותיהם עולה על סכום מסוים הנקוב בחוק (סעיפים 104-108); בנוסף, הממונה רשאי לחוות דעתו בנוגע לבקשות בעלי תפקיד לפסיקת שכר טרחתם בהליכי חדלות הפירעון ולייעץ לבית המשפט בכל ענין הכרוך בהן (תקנה 6(ג) לתקנות החברות (כללים בדבר מינוי כונסי נכסים ומפרקים ושכרם), התשמ"א-1981); ועוד כהנה וכהנה (להרחבה ראו דוד האן **דיני חדלות פירעון** 319-322 (מהדורה שנייה 2018); עודד מאור ואסף דגני **הפטור** כרך א 479-486 (2019)). ככלל, הממונה משמש כיועץ המקצועי של בית המשפט ולדעתו מוקנה משקל רב במסגרת ההחלטות השוטפות הניתנות בהליכי חדלות הפירעון (סעיף 270(א) לחוק חדלות פירעון; פר"ק (מחוזי ת"א) 37024-04-18 **עו"ד שאול קוטלר נ' כונס הנכסים הרשמי**, בפסקה 9 (נבו 6.3.2023); פר"ק (מחוזי ת"א) 5085-12-12 **ארז חבר, בתפקידו כמפרק של ר.פ. אירועים וגנים בע"מ נ' דיאט שמחות בע"מ (בפירוק)**, בפסקה 12 (נבו 27.4.2023)).

בית המשפט העליון עמד על חשיבות תפקידיו של הממונה עוד בטרם נכנס חוק חדלות הפירעון החדש לתוקפו (אז שמו הרשמי היה "כונס הנכסים הרשמי"):

"בהליכי פירוק והבראת חברות, לעומת זאת, ממלא הכונס הרשמי תפקיד מרכזי בהיותו מופקד, כזרועו הארוכה של בית המשפט, להשגיה על ביצוע צודק ויעיל של ההליכים ועמדתו בהם נושאת משקל רב (רע"א 179/85 העולים פיננשל קורפוריישן, ניו יורק נ' מפרק בנק א"י-בריטניה בע"מ, פ"ד מ(4) 165, 167 (1986)). כמו כן מוקנית לכונס הרשמי סמכות פיקוח על מפרקים והוא רשאי לדרוש ממפרק להמציא לו דין וחשבון על הכנסות והוצאות; למנות רואה חשבון כדי לבקר את פעילותו; לחקור את התנהלותו ולנקוט בכל פעולה אחרת שימצא לנכון..." (ע"א 1267/16 בלו סקאי ליסינג תפעולי בע"מ נ' מיטבית סיבל באר שבע 1995 בע"מ (בכינוס), בפסקה 12 (נבו 1.8.2016)).

(ראו גם רע"א 9567/08 **כרמל אולפנינס בע"מ נ' תעשיות אלקטרוכימיות 1952 בע"מ (בפירוק)**, בפסקה 22 (נבו 5.1.2011); צפורה כהן **פירוק חברות** כרך א 361-362 (מהדורה שנייה 2016)).

26. במילוי תפקידיו, הממונה אינו בבחינת "שומר חिनס". מימון המשאבים העומדים לרשות הממונה לצרכי תפקידו נובע בחלקו גם מגבייתה של אגרת ההשגחה. בעבר אגרה זו הוטלה בהליכי פירוק חברות מכח תקנה 64(ב) לתקנות החברות (פירוק), התשמ"ז-1987 ובהליכי פשיטת רגל מכח תקנה 2(ב) לתקנות פשיטת רגל (אגרות), התשמ"ה-1985. כיום העיגון

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19
ב ק ש ה מ ס ' 60

הסטטוטורי להטלת אגרת ההשגחה מצוי בתקנה 5 לתקנות האגרות. על תכליתה ניתן ללמוד, בין השאר, גם מדברי ההסבר של מנסחיה: **"עם חקיקת החוק ומינוי הכונס הרשמי כממונה על הליכי חדלות פירעון, צפויה כאמור עלייה משמעותית בהיקף התשומות שיושקעו בהליכי חדלות פירעון מטעמו, לצד הקמת תשתית מערכתית רחבה מול מערכות שונות, ובכלל זה בתי המשפט ורשמי ההוצאה לפועל, לניהול ההליכים באופן מיטבי. אי לכך, יש לשמור, לכל הפחות, על המשאבים העומדים לרשותו כבר עתה, והמגולמים – באגרת ההשגחה."** (דברי ההסבר לטיטוט תקנות חדלות פירעון ושיקום כלכלי (אגרות), התשע"ט-2019, בעמודים 6-7). בהקשר זה נעיר כי מאחר ומדובר באגרה ממלכתית, הרי שלהבדיל מהטלת מס כללי, האגרה משתלמת בזיקה לשירות שמספק השלטון, אך שיעורה אינו זהה בהכרח למחיר עלות השירות בפועל (בג"ץ 5309/18 **התאחדות המלונות בישראל נ' משרד הפנים**, בפסקה 63 (נבו 6.1.2021) וההפניות שם) **(להלן: "התאחדות המלונות")**.

27. על אף שאגרת ההשגחה נגזרת במישרין מסכום שכר טרחת בעל התפקיד, הרי שהיא מהווה תשלום נוסף ונפרד לשכר הטרחה המשולם מקופת הנשייה, דהיינו "על חשבון" הנושים. זאת, בגין השירות שהם מקבלים בדמות הסיוע של הממונה בהליכי חדלות הפירעון; וכמו שכר הטרחה, הממונה נהנה מקדימות בתשלום האגרה בסדר הפירעון (סעיפים 231(2) ו-233(א)(1) לחוק חדלות פירעון; בש"א (מחוזי ת"א) 17851/06 **רו"ח גבי טרבלסי ועו"ד שלמה נס בתפקידים כנאמנים של חברת קלאבמרקט רשתות שיווק בע"מ נ' וועדת הביקורת – עו"ד אלי זוהר – יו"ר**, בפסקאות 12-13 (נבו 12.9.2006); פש"ר (מחוזי ב"ש) 65257-02-19 **אברהם כהן נ' הכונס הרשמי**, בפסקה 11 (נבו 27.4.2021)).

28. בהינתן הרקע האמור, נפנה עתה לפרשנותו של דבר החקיקה הרלוונטי לענייננו. כזכור, תקנה 5 לתקנות האגרות קובעת:

"בעד ניהול הליכים לפי החוק ישולם מנכסי קופת הנשייה לממונה סכום השווה לשיעור של עשרים אחוזים משכר הטרחה של נאמן או מנהל ההסדר, לפי העניין, שמונו בהליך כאמור; בעד ניהול הליכים המתנהלים לפני רשם ההוצאה לפועל ישולם הסכום האמור למערכת ההוצאה לפועל."

29. הפסיקה התוותה מבחן תלת-שלבי לצורך פרשנות דבר חקיקה. תחילה, על הפרשן לבחון את לשון החקיקה אשר מציבה את "גבולות הגזרה" לגבי האפשרויות הפרשניות שהחוק יכול לשאת. בהמשך, וככל שהלשון סובלת יותר מפרשנות אחת, על בית המשפט להתחקות אחר תכליתו של דבר החקיקה, ומבין הפרשנויות האפשריות לבחור את זו המיטיבה להגשים את אותה התכלית. לתכלית החקיקה שני נדבכים. התכלית הסובייקטיבית עניינה בבחינת המטרה אותה ביקש המחוקק לקדם באמצעות החוק ושעמדה בפועל לנגד עיניו. התכלית האובייקטיבית עניינה במטרות, הערכים והעקרונות שהחקיקה בחברה המודרנית

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19
ב ק ש ה מ ס ' 60

והדמוקרטיה ביקשה להגשים (למבחן הפרשנות התכליתית ראו בין היתר: רע"א 187/05 נעמה נסייר נ' עיריית נצרת עילית, פ"ד סד(1) 215, 239-238 (2010); בג"ץ 1765/22 משרד תומר ורשה עורכי דין נ' שרת הפנים, בפסקה 23 (נבו 3.7.2022) (להלן: "תומר ורשה"); אהרן ברק פרשנות במשפט כרך שני - פרשנות החקיקה (1993)).

30. השלב הראשון, שלעיתים הופך להיות גם השלב האחרון בבחינת תכלית החקיקה, מתמקד בלשון החוק. כידוע, אין הפרשן רשאי למתוח את לשונו של דבר החקיקה עד למחוזות שאינם מתקבלים על הדעת. כבר הובהר כי "כידוע, הלשון היא נקודת המוצא לפרשנותו של כל דבר חקיקה, ומלאכת הפרשנות יכולה לפרוש כנפיה – רחבות ככל שתהיינה – עד גבול הלשון" (בג"ץ 6301/18 השופטת רונית פוזנסקי כץ נ' שרת המשפטים, בפסקה 34 לפסק דינו של כב' השופט ע' פוגלמן (נבו 27.12.2018)). אי לכך, המסקנה המתבקשת היא כי "תנאי הכרחי לאימוץ חלופה פרשנית הוא עיגון לשוני, ולו מינימאלי, שכן כידוע "גבול הפרשנות הוא גבול הלשון" (תומר ורשה, בפסקה 23; ראו גם בג"ץ 7803/06 ח'אלד אבו ערפה נ' שר הפנים, בפסקה 5 לפסק דינו של כב' השופט נ' הנדל (נבו 13.9.2017); ע"א 8511/18 פקיד שומה נתניה נ' דלק הונגריה בע"מ, בפסקה 27 (נבו 26.1.2020)).

וכדבריה של כב' השופטת א' פרוקצ'יה:

"הפרשנות התכליתית איננה סוס פרא הדוהר למרחבים בלא רסן. היא דומה יותר לסוס מאולף, הנע בתלם חרוש, שאת תחומיו וגבולותיו מגדירים הלשון והנוסח." (עע"מ 2190/06 מדינת ישראל נ' Bueno Gemma, בפסקה 40 (נבו 13.5.2008)).

31. היות ועסקינן בפרשנותה של חקיקת משנה שתכליתה הטלת תשלום חובה על ידי המדינה, לא למותר להזכיר כי הממונה, ככל רשות מנהלית בישראל, כפוף לעיקרון חוקיות המנהל. בהתאם לעיקרון זה נובע גם כי רשות ממשלתית רשאית לגבות מסים, אגרות והיטלים אך ורק אם הוסמכה לכך בחוק או מכוחו (ראו בין היתר התאחדות המלונות, בפסקה 59; ע"א 1761/02 רשות העתיקות נ' מפעלי תחנות בע"מ, פ"ד ס(4) 545, 569 (2006); בג"ץ 1195/10 מרכז השלטון המקומי נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב, בפסקה כו (נבו 13.11.2014); דפנה ברק-ארוז משפט מינהלי כרך א 111-110 (2010)). עיקרון חוקיות המנהל זוכה למשנה תוקף נוכח הוראת סעיף 1(א) לחוק יסוד: משק המדינה אשר מורה לנו כי "מסים, מילואות חובה ותשלומי חובה אחרים לא יוטלו, ושיעוריהם לא ישונו, אלא בחוק או על פיו; הוא הדין לגבי אגרות". בהתאם לכך נקבע בפסיקה כי "מסגרת חקיקתית זו נועדה להבטיח כי רשויות השלטון תקפדנה הקפדה יתרה בבואן להטיל על האזרח תשלומי חובה ותמנענה מפגיעה עודפת בזכויותיו החוקתיות." (ע"א 4708/14 י.ח דמרי בניה ופיתוח בע"מ נ' המועצה המקומית גן יבנה, בפסקה 8 (נבו 24.8.2015)).

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19
ב ק ש ה מ ס ' 60

32. ומן הכלל אל הפרט. פרשנותה המילולית של תקנה 5 לתקנות האגרות אינה תומכת כלל ועיקר בפרשנות לה יצק הממונה, בשים לב לסביבה החקיקתית הרלוונטית. אכן, תקנה 5 לתקנות האגרות קובעת כי האגרה תשולם לממונה **"בעד ניהול הליכים לפי החוק"**. לכן טוען הממונה, ובצדק, כי גם הליך אשר נפתח בגדר חלק ט' לחוק חדלות פירעון הינו הליך המתנהל לפי החוק. ברם, בכך לא די, שכן תקנה 5 לתקנות חדלות פירעון קובעת שני תנאים נוספים. התנאי הראשון הוא שאגרת ההשגחה תיגזר משכרו של **"נאמן או מנהל ההסדר, לפי העניין"**, והתנאי השני הוא שהם **"מונו בהליך כאמור"**. סעיף 4 לחוק חדלות פירעון מגדיר **"נאמן"** כ**"מי שמונה לפי סעיף 33 או 125"** דהיינו, לפי סעיפי החוק המסמיכים את בית המשפט הישראלי למנות נאמן בהליכי חדלות פירעון של תאגידים ויחידים. מנהל ההסדר הוא בעל התפקיד המתמנה בהליכי הסדרי חוב מחוץ לצו פתיחת הליכים לפי חלק י' לחוק פירעון, ועל מינויו **"...יחולו הוראות סעיפים 33 ו-37 או סעיפים 125 ו-126, בשינויים המחויבים"** (סעיף 326(ב) לחוק חדלות פירעון). לעומת זאת, בעל התפקיד הזר הוא לא נאמן ולא מנהל הסדר, ולא בית המשפט בישראל הוא שמינה אותו לתפקידו. מי שמינה אותו במקרה דנן היא הערכאה האוסטרלית המוסמכת, ולכן הוא אינו נכלל תחת בעלי התפקיד המנויים בתקנה 5 לתקנות האגרות. לא זו אף זו, המחוקק הגדיר בסעיף 293 לחוק חדלות פירעון באופן ספציפי ונפרד מיהו בעל תפקיד זר: **"מי שהוסמך במסגרת הליך זר, לנהל את הליכי השיקום או הפירוק של החייב, לרבות מי שמונה כאמור באופן זמני, וכן מי שהוסמך במסגרת ההליך הזר להפעיל את הסמכויות הנתונות לבעל תפקיד זר לפי חלק זה"**. כלומר, מי שמינה את בעל התפקיד הזר איננו בית המשפט הישראלי אלא בית המשפט הזר. ממילא לא מתקיים התנאי הקבוע בתקנה 5 לתקנות האגרות, לפיו מדובר בנאמן או מנהל הסדר שבית המשפט מינה.

33. עינינו הרואות כי תקנה 5 לתקנות האגרות לא חלה על בעלי תפקיד זרים שמונו לתפקידם על ידי ערכאה זרה, אלא אך ורק ביחס לבעלי תפקידים שבית המשפט בישראל מינה (ראו והשוו להחלטתי בפר"ק (מחוזי ת"א) 53892-01-16 **כונס הנכסים הרשמי נ' השותפים המוגבלים של א.ג.א. החזקות (קניון עכו)**, בפסקה 8 (נבו 12.12.2019)). די בכך כדי לדחות את בקשתו של הממונה. ויודגש, תקנה 5 לתקנות האגרות אינה מתייחסת אך לפן "החישובי" של שכר הטרחה בלבד באופן שניתן יהיה להקיש ממנה גם ביחס לבעלי תפקיד זרים, אלא מדובר בהגדרה מהותית המהווה את מקור הסמכות החוקית לגבייתתה של אגרת ההשגחה לפי עקרון חוקיות המנהל. כלומר, הממונה אינו רשאי לגבות אגרת השגחה אלא אם תקנה 5 מתירה לו מפורשות לעשות כן, מה שאיננו המקרה שלפנינו.

34. הממונה טוען כי על הליכי חדלות הפירעון המתנהלים בישראל מכח חלק ט' לחוק חדלות פירעון יש להחיל את הדין הישראלי, וכפועל יוצא מכך יש לשלם אגרת השגחה. לחיזוק טענתו מפנה הממונה לענין **תדביק**, שם נפסק בפסקה 19 כי:

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

6104- ,6089-10-19 ,6073-10-19 ,6047-10-19 ,5986-10-19 ,5936-10-19
10-19 ,6145-10-19 ,6151-10-19 ,6201-10-19 ,6275-10-19
ב ק ש ה מ ס ' 60

"...במסגרת הוראות חלק ט' לחוק, לא רק שניתנת הסמכות להכיר ב"הליך זר" וב"בעל תפקיד זר", אלא שהחוק מסמיך באופן מפורש את בית המשפט של חדלות פירעון להפעיל כל סמכות הנתונה לפי החוק ולתת כל סעד שניתן לתיתו לפי החוק (סעיף 303(ב)(1) ו-303(ב)(4)). ממילא, פשיטא כי נתונה לבית המשפט הסמכות להחיל את הדין הישראלי במקרה נתון."

אלא מאי, אין בקביעה הנ"ל כדי לתמוך בעמדת הממונה, שכן הדין הישראלי הוא שאוסר על הרשות לגבות אגרה, היטל או מס אלא אם הוסמכה לכך בהוראת דין מפורשת. פשיטא שהדברים שצוטטו לעיל לא נועדו להכשיר הטלת אגרות שאין להן בסיס חוקי, לא בחוק חדלות פירעון וגם לא בתקנות האגרות.

35. לתמיכה בעמדתו, הממונה הפנה ל- Article 21(2) לחוק המודל אשר קובע כדלהלן :

"Upon recognition of a foreign proceeding, whether main or non-main, the Court may, at the request of the foreign representative, entrust the distribution of all or part of the debtor's assets located in this state to the foreign representative or another person designated by the Court, provided that the Court is satisfied that the interests of creditors in this state are adequately protected."

כפי שנראה כעת, גם הוראה זו אינה מסייעת לו. כל שנקבע בה הוא שעל בית המשפט לוודא כי האינטרסים של הנושים המקומיים נשמרים בטרם יורה על העברת הנכסים המצויים באותה מדינה לידי בעל התפקיד הזר לצורך מימושם וחלוקתם. אין כאן דבר וחצי דבר עם שמירת האינטרס של הממונה לקבלתה של אגרת ההשגחה. ומכל מקום, הוראה זו אינה יוצרת ולא נועדה ליצור זכאות לאגרת ההשגחה, שהבסיס הסטטוטורי שלה הוא בכלל בתקנה 5 לתקנות האגרות, ואין בלתה. למעשה, ההפנייה שערך הממונה לחוק המודל מיותרת, שכן המחוקק הישראלי אימץ את ההוראה הנ"ל במפורש במסגרת סעיף 302(ג) לחוק חדלות פירעון (ראו בעמ' 749 לדברי ההסבר). סעיף 302(ג) לחוק קובע בזו הלשון :

"הכיר בית המשפט בהליך זר עיקרי, רשאי הוא, לבקשת בעל התפקיד הזר, להסמיך את בעל התפקיד או אדם אחר לממש את נכסי החייב הנמצאים בישראל, כולם או חלקם, ולפעול לחלוקתם, ובלבד ששוכנע כי אין בכך כדי לפגוע בנושים בישראל."

אף בהוראה זו אין למצוא זכר לחיוב בעל תפקיד זר בתשלום אגרת ההשגחה לממונה הישראלי.

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19
בקשה מס' 60

36. נציין כי למרות שהממונה ביקש שהות לתמוך את עמדתו באסמכתאות של בתי משפט זרים, בסופו של דבר לא עלה בידיו להצביע ולו על מקרה אחד בו חוייב בעל תפקיד זר לשלם אגרת השגחה לממונה המקומי.

עוד נציין שבמהלך דיון טען הממונה לראשונה כי אילו היה יודע שלא יזכה לאגרת השגחה אזי לא היה מסכים למימוש הנכסים בישראל על ידי בעל התפקיד הזר בהליך זה אלא היה עותר למינוי גורם אחר (עמ' 7 לפרוטוקול). בטענה זו אין כל ממש, שהרי היא עומדת בניגוד מוחלט להוראות חלק ט' של חוק חדלות פירעון, המחייבות את הממונה לסייע בקידום הליכים זרים, בין שהוא גובה אגרה בגין כך ובין שאינו גובה אגרה. ממילא, לו היה הממונה מהין להתנגד להכרה בהליך הזר על יסוד נימוק מעין זה, הוא היה נדחה על הסף, ולו מן הטעם שטענה מעין זו אינה נמנית על התנאים להכרה בהליך זר המנויים בסעיף 301 לחוק חדלות פירעון.

37. טענה נוספת בפיו של הממונה בהקשר זה היא שבעל התפקיד הזר חייב לשלם מיסים ואגרות מקומיים במדינה שבה הוא פועל. כדוגמא, ציין הממונה כי אילו בעל התפקיד הזר היה מממש את נכס המקרקעין של משפחת בינטר היה עליו לשלם את המיסים החלים בגין כך (ככל הנראה הכוונה למס שבח). ברם, הממונה מערב מין בשאינו מינו, שהרי הזכות לגביית מיסים בגין מכירת נכסי מקרקעין מעוגנת בחוקי המס הרלבנטיים, במקרה דנן, חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963, ואלה חלים במידה שווה על בעלי תפקיד מקומיים ועל בעלי תפקיד זרים, בעוד שאגרת ההשגחה חלה אך ורק על בעל תפקיד מקומי.

38. טיעון נוסף בפיו של הממונה עניינו בפגיעה כביכול בעיקרון השוויון. על פי הטענה, בעל התפקיד הזר נהנה מהזכויות המוקנות לבעל התפקיד הישראלי מכח הכרת בית המשפט בהליך חדלות הפירעון הזר. לפיכך, משמש בעל התפקיד הזר כנאמן לכל דבר וענין, ובמידה ולא ישלם את האגרה אותה מחויב כל בעל תפקיד בישראל לשלם, הרי שהדבר יעניק לו יתרון ביחס לבעל התפקיד המקומי. טענה זו דינה להידחות. אכן, בהחלטה קודמת בתיק זה כבר עמדתי על כך שמעמדו של בעל התפקיד הזר לא נופל ממעמדו של נאמן שמונה בערכאה הישראלית:

"בעל תפקיד זר כהגדרתו בסעיף 293 לחוק איננו "נאמן מסוג ב'" כפי שמשמע מעמדתו של הבנק. אכן, לא בית המשפט בישראל הוא שמינה אותו לתפקידו, אך עדיין, מרגע שביט המשפט הכיר בהליך זר, אין כל סיבה או תכלית ראויה שיצדיקו את הצרת צעדיו של בעל התפקיד הזר או יכבידו עליו, ביחס למקבילו שמונה בבית המשפט בישראל, לפחות כל זמן שלא משתמעת כוונה מפורשת אחרת מהוראות החוק." (ראו את החלטתי בהליך זה במסגרת בקשה 6, בפסקה 28).

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19
בקשה מס' 60

ברם, ראוי להעמיד דברים על דיוקם. ראשית, לא בעל התפקיד הזר הוא שנושא בעול תשלום האגרה אלא קופת הנשייה היא הנושאת בכך. שנית, מי שייפגע לו תאומץ עמדת הממונה הם הנושים הזרים של החברות האוסטרליות ועיזבון המנוח, שעלולים להידרש לשלם אגרת השגחה כפולה- הן בישראל והן בפורום הזר. לבסוף, אם אכן יש כאן פגיעה כלשהי בשוויון, הרי שזוהי גזירתו של המחוקק, שלא הסמיך את הממונה לגבות אגרת השגחה מבעלי תפקיד זרים.

39. ודוק. חשוב להזכיר כי כאשר עסקינן בהליכי חדלות פירעון בין-לאומיים ישנם שני צדדים למטבע וחל עקרון ההדדיות. בעל התפקיד הזר אינו פועל בחלל הריק אלא באספקלריה של מערך חקיקה בין-לאומי המסדיר את הדינים החלים על הליכי חדלות פירעון חוצי-גבולות. חלק ט' לחוק חדלות פירעון מבוסס בעיקרו על סיוע ושיתוף פעולה בין-מדינתי אשר ממנו נהנים הן בעלי התפקיד הזרים בבואם לפעול בישראל, והן בעלי התפקיד המקומיים בבואם לפעול בחו"ל. כשם שבעל תפקיד זר איננו נדרש לשלם אגרה לממונה בישראל, כך גם בעל תפקיד ישראלי לא יידרש לשלם אגרת השגחה למקביל הזר של הממונה כאשר הוא פועל מחוץ לגבולות ישראל.

40. זאת ועוד, לא למותר לציין כי קיימת חובה סטטוטורית על הממונה לסייע ככל אשר לאל ידו לבעלי התפקיד הזרים בפנייתם לרשויות המוסמכות בישראל. לא מדובר איפוא באקט של חסד מצד הממונה, אלא במילוי חובה סטטוטורית. סעיף 293 לחוק חדלות פירעון מגדיר "רשות מוסמכת בישראל" כ"בית המשפט או הממונה, ולעניין הליכי חדלות פירעון לגבי יחיד בעל חובות בסכום נמוך – גם רשם ההוצאה לפועל". סעיף 308(א) לחוק חדלות פירעון מורה לנו כי "הרשות המוסמכת בישראל תפעל בשיתוף פעולה מרבי עם רשות מוסמכת זרה ועם בעל תפקיד זר, ישירות או באמצעות הנאמן, בכל עניין מהעניינים המפורטים בסעיף 294". הוראה מקבילה ביחס לרשויות המוסמכות הזרות מצויה בסעיף 308(ב) לחוק האמור. הלכה למעשה הוראות אלו משקפות היבט נוסף של עקרונות הסיוע ושיתוף הפעולה השזורים לאורכו של חלק ט' לחוק, בהטלת חובה על הרשויות הציבוריות ובתי המשפט לסייע לבעלי התפקיד הזרים בפועלם בישראל לצורך קידום מטרותיו של חלק ט' לחוק חדלות פירעון (ראו גם את החלטתי בחדל"ת (מחוזי ת"א) 59378-11-21 בעלי התפקיד המיוחדים של אליטליה נ' ממונה על חדלות פירעון מחוז תל אביב, בפסקה 10 (נבו 14.12.2021)). ככל שהמחוקק היה מחזיק בדעה שיש לחייב את בעלי התפקיד הזרים "בשכרו" של הממונה, בין באמצעות תשלום אגרת השגחה ובין בדרך אחרת, חזקה שהיה עושה כן במפורש במסגרת אימוצו של חוק המודל בחקיקה המקומית. מאחר וזהו אינו המצב ניתן אך להניח כי "התמורה" בגין פועלו של הממונה בגדר הליכי חדלות הפירעון הבין-לאומיים, שעל תרומתו אין כל חולק, היא באפשרות ההדדית לקבל סיוע ממדינות זרות בהליכי חדלות פירעון.

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19
ב ק ש ה מ ס ' 60

41. הממונה טוען עוד כי מבחינת כללי הנימוס הבין-לאומיים אין זה ראוי שבעל התפקיד הזר "יתחמק" מתשלום אגרת השגחה לממונה בגין הכספים שהגיעו לקופת הנשייה בין היתר נוכח סיועו של הממונה. ברם, בכך מניח הממונה מראש את הטעון הוכחה, שהרי קודם שניתן לטעון להתחמקות של בעל התפקיד הזר מתשלום אגרה, יש להראות תחילה שאכן מוטלת עליו חובה לשלם אגרה. למעשה, נראה כי ההיפך הוא הנכון. הטלת תשלום חובה על קופת נשייה זרה המתנהלת בבית המשפט האוסטרלי, ללא עיגון מפורש בחקיקה הישראלית, היא היא זו שעלולה לפגוע בכללי הנימוס הבין-לאומיים בין הערכאות.

42. מכל המקובץ לעיל עולה כי מעבר להיבט הלשוני, אף במישור התכליתי ובראי התכליות של חלק ט' לחוק חדלות פירעון, לא ניתן להישען על תקנה 5 לתקנות האגרות על מנת לחייב את קופת הנשייה הזרה בתשלום אגרת השגחה לממונה.

43. בשולי הדברים נזכיר כי הממונה ציין שאם בקשתו תידחה, הוא יעתור לתשלום הוצאותיו מכח תקנה 148 לתקנות חדלות פירעון. תקנה זו קובעת כי **"בית המשפט רשאי להורות, לבקשת הממונה, כי הוצאות חריגות שהוציא הממונה במהלך הליכי חדלות הפירעון ישולמו לו מתוך נכסי קופת הנשייה כהוצאות הליך; לבקשה יצרף הממונה דוח המפרט את פעולותיו והוצאותיו"**. אכן, ובניגוד לאגרת ההשגחה הסטטוטורית הנוקבת באחוז מסוים וקשיח משכר הטרחה, לבית המשפט שיקול דעת רחב וגמיש בפסיקת הוצאות לטובת הממונה על פי התקנה האמורה. ברם, לא ניתן להישען על הסדר זה "כמסלול עוקף" לגבייה של אגרת השגחה, שכן מדובר בהוראה שנועדה לשפות את הממונה בגין הוצאות חריגות שהוציא האחרון במסגרת הליכי חדלות הפירעון, ולא מדובר בשכר בגין פועלו, שכר שלשמו נועדה אגרת ההשגחה. במילים אחרות, תקנה זו עניינה בהוצאות חריגות בעין שהיו לממונה. למשל, תשלומים בגין שכירת שירותיהם של חוקרים פרטיים או מומחים, הוצאות נסיעה חריגות או תשלומים ששולמו לנותני שירותים מחוץ לתפקידו הרגיל של הממונה. לעומת זאת, משאבים אשר הוציא הממונה בגין תרומתו השוטפת להליך, כגון התייצבות לדיונים ומסירת עמדתו בכתב ובעל פה, אינם בגדר ההוצאות החריגות אליהן מכוונת התקנה.

סוף דבר

44. מכל הטעמים אשר פורטו לעיל, בקשתו של הממונה נדחית.

45. הואיל ובעל התפקיד הזר לא עתר לפסיקת הוצאות הבקשה- לא יהיה צו להוצאות.

46. המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים.

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

28 במאי 2023
ח' בסיוון תשפ"ג

חדל"ת 5936-10-19, 5986-10-19, 6047-10-19, 6073-10-19, 6089-10-19, 6104-
10-19, 6145-10-19, 6151-10-19, 6201-10-19, 6275-10-19
בקשה מס' 60

ניתנה היום, ח' בסיוון תשפ"ג (28 במאי 2023), בהעדר הצדדים.

חגי ברנר, סגן הנשיא
ג' (11)